

مسأله بعدی امکان دامپینگ است. گاهی اوقات پیش آمده که شرکت داخلی پا پیش گذاشته تا محصولی را بومی سازی کند اما به ناگهان، شرکت خارجی دامپینگ کرده و قیمت را بشدت کاهش داده است. مواردی داشته‌ایم که شرکت خارجی قیمت محصولش را به میزان ۶۰ درصد کاهش داده تا شرکت نوپای ما را زمین بزند.

مسأله بعد این است که اساساً نظام ارتباطی و اطلاعاتی خوبی بین توانمندی‌های فنی کشور و جریان تقاضا در کشور وجود ندارد. مرجعی نداریم که به طرف تقاضا نشان دهد که امکان ساخت محصولی در تهیه آن وابسته به خارج است در داخل وجود دارد.

شما در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری چه اقداماتی برای رفع این مسائل در نظر گرفته‌اید؟

برای غلبه بر این مشکلات دبیرخانه‌ای را در معاونت علمی و فناوری به نام «دبیرخانه تولید بار اول» ایجاد کردیم که متولی حل این مشکلات باشد. کار این دبیرخانه حل همین جنس مسائل است. اگر یک مسأله فنی از یک پالایشگاه دولتی به دست ما برسد شروع به بررسی می‌کنیم و شرکت‌های بالقوه را معرفی می‌کنیم. در بسیاری از موارد باید دست به انتخاب بزنیم که این خواسته در چهارچوب قانون مناقصات که اولویتی برای ساخت داخل قائل نیست محقق نمی‌شود. لذا اگر امکانش باشد آنها را هدایت می‌کنیم تا همکاری خود را از مسیرهای قانونی دیگری بدون استفاده از مناقصات پیش ببرند.

علاوه بر آن نیازهای فناورانه دستگاه‌ها را از لحاظ فنی می‌شکنند. چه محصولی؟ با چه قیمتی؟ چه ویژگی‌های فنی؟ چه قطعاتی؟ این خدمت فنی را در اختیار آنها قرار می‌دهیم تا امکان همکاری با شرکت‌های دانش بنیان مختلف بیشتر شود. در کنار آن با رایزنی‌ها و اقدامات قانونی تلاش می‌کنیم تا نهادهای مسئول را متوجه مسأله کنیم و حاشیه امنی را

برای دلسوزان واقعی عرصه بومی سازی فناوری به وجود آوریم.

متأسفانه در سال‌های اخیر نگاه برخی مدیران ارشد وزارت نفت به ساخت داخل، نگاه خوبی نبوده و این مدیران، طرح‌های توسعه نفت و گاز را به تعامل با شرکت‌ها و پیمانکاران خارجی گره زده بودند، اما برخی چالش‌ها نیز عمومی است. به نظر شما چالش‌های عمومی توسعه فناوری بومی در این صنعت چه مواردی هستند؟

به نظر من دو چالش عمده پیش روی این مسأله بوده است. اولین مورد چالش‌های فرهنگی است یعنی عدم اعتماد به ظرفیت‌های بومی کشور در بخشی از مدیران و بدنه وزارت نفت. متأسفانه در کنار بخشی از مدیران و نیروهای ذیل این وزارتخانه که به بومی سازی و تقویت توان داخل باور دارند، مدیرانی هستند که به موضوع پژوهش و فناوری به صورت تزئینی نگاه می‌کنند. دومین مورد محدودیت‌های فنی است. مثلاً ما تجهیزات آزمایشگاهی برای صدور گواهی‌های فنی معتبر نداریم. شاید دلیل کمبودها این است که برنامه بلندمدتی نبوده و نهاد متولی را نمی‌شود برای این امور در وزارت نفت پیدا کرد که اختیار متناسبی نیز داشته باشد.

اما در نهایت به اعتقاد من مسائل فنی راه حل مشخصی دارد، اما مسأله ما مسأله فرهنگی است، مثلاً برای محصولی که برای اولین بار در کشور ساخته شده و به ناچار باید در محیط واقعی تست شود، راه حل‌های مهندسی وجود دارد تا هم این محصول در خط تولید راه‌اندازی شود و هم خسارت‌ها کنترل شوند اما تحقق این موضوع نیازمند اعتماد به تیم‌های تخصصی داخل کشور است تا خط تولید برای تست واقعی محصولات در اختیار شرکت‌های دانش بنیان قرار گیرد، یا برای ذکر مثال دیگر در بسیاری از کشورها چاه‌هایی را برای تست تجهیزات درون چاهی قرار داده‌اند، اما در کشور ما چنین چیزی اختصاص نیافته است. وزارت نفت و دولت می‌توانند این موانع را از پیش پای صنعت بردارند.

اولین معضل چالش‌های فرهنگی است، یعنی عدم اعتماد به ظرفیت‌های بومی کشور در بخشی از مدیران و بدنه وزارت نفت. متأسفانه در کنار بخشی از مدیران و نیروهای ذیل این وزارتخانه که به بومی سازی و تقویت توان داخل باور دارند، مدیرانی هستند که به موضوع پژوهش و فناوری به صورت تزئینی نگاه می‌کنند.

با همه این مسائل، ظرفیت رشد کشور در این حوزه را چقدر می‌دانید؟

به دلیل اینکه در طول سالیان گذشته کم‌کاری داشته‌ایم ظرفیت بزرگی پیش روی ما است. ما میادین مشترکی داریم که جذابیت توسعه فناوری در آنها بالاست و با همین حربه می‌توانیم از رقبا پیشی بگیریم، اما تمام توفیقات قابل حصول به شرطی محقق

”

اولین معضل چالش‌های فرهنگی است، یعنی عدم اعتماد به ظرفیت‌های بومی کشور در بخشی از مدیران و بدنه وزارت نفت. متأسفانه در کنار بخشی از مدیران و نیروهای ذیل این وزارتخانه که به بومی سازی و تقویت توان داخل باور دارند، مدیرانی هستند که به موضوع پژوهش و فناوری به صورت تزئینی نگاه می‌کنند